

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 452/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti (i) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 14C/101/2016 z 29. septembra 2020 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 105/2023 z 25. októbra 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/27/2024 z 28. mája 2025 a (ii) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 14C/101/2016, Krajského súdu v Bratislave v konaniach sp. zn. 15 Co 9/2021 a 15 Co 105/2023 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 7Cdo/93/2022 a 7Cdo/27/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), náhrady škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (čl. 36 ods. 3 listiny) a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (čl. 38 ods. 1 listiny) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru rozhodnutiami súdov v civilnom spore podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“). Okrem toho žiada vysloviť porušenie základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdov v konaniach o jeho žalobe, odvolaní a dovolaní.

II.

2. Sťažovateľ sa proti štátu žalobou zo septembra 2016 domáhal náhrady škody (5 525 423 eur) a nemajetkovej ujmy (6 000 eur). Náhradu škody odôvodnil tým, že jej zaplata sa domáhal už v inom konaní z roku 2010, no toto konanie bolo pre ním nezaplatený preddavok na trovy konania zastavené uznesením okresného súdu z roku 2013, ktoré bolo potvrdené uznesením krajského súdu z januára 2014. Obe tieto uznesenia však boli zrušené uznesením najvyššieho súdu z júla 2015 s tým, že vec sa vracia okresnému súdu. Z toho sťažovateľ vyvodil, že mu bolo znemožnené domôcť sa náhrady škody. Nemajetkovú ujmu odôvodnil priet'ahmi v konaní z roku 2010.

3. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa. Konštatoval existenciu nezákonných rozhodnutí, no sťažovateľ nepreukázal vznik škody, nemajetkovú ujmu a ani príčinnú súvislosť. Keďže konanie z roku 2010, v ktorom si sťažovateľ uplatnil totožný nárok na náhradu škody, nebolo ešte skončené, nemohla mu vzniknúť škoda. Sťažovateľ nepreukázaním dôvodnosti nároku z konania z roku 2010 nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami a škodou a tiež nepreukázal predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona o zodpovednosti štátu. No aj keby to preukázal, žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy by nevyhovelo. Sťažovateľ nepreukázal, že mu vznikla nemajetková ujma v príčinnej súvislosti s priet'ahmi v konaní z roku 2010, ktorá by si vyžadovala finančné odškodnenie, ktoré všeobecné súdy môžu priznať, až keď je preukázané, že iba konštatovanie porušenia práva nie je dostatočné. Okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na výsluch svedkov (sudkyne a štátnej tajomníčky), keďže nezákonné rozhodnutia a nesprávny úradný postup boli preukázané, na pripojenie spisu z konania z roku 2010, keďže sťažovateľ počas štyri roky trvajúceho konania mohol z tohto spisu predložiť dôkazy.

4. Proti tomu sa sťažovateľ odvolal. Bol toho názoru, že okresný súd mal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy ako orgán nepríslušný vo veci konať, postúpiť štátu na predbežné prerokovanie a konanie prerušiť. Namietol nedostatočne zistený skutkový stav a odôvodnenie záveru o nepreukázaní vzniku škody a nemajetkovej ujmy. Nesúhlasil so zamietnutím návrhov na dôkazy. Krajský súd v poradí prvým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorý bol na dovolanie sťažovateľa pre chybu pri oznámení termínu verejného vyhlásenia rozsudku zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu. Sťažovateľ potom namietol senát krajského súdu. Zaujatosť sudkyne videl v tom, že sa javí zaujatá, pomstychtivá a nemá záujem na spravodlivom rozhodnutí. Zaujatosť senátu odôvodnil tým, že sa mu chce mstiť za to, že na jeho dovolanie bol zrušený jeho prvý rozsudok.

5. Krajský súd v poradí druhým ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Stotožnil sa s dostatočne odôvodneným záverom okresného súdu o nepreukázaní škody, nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti. Sťažovateľ bez zdôvodnenia tvrdil len to, že nebyť nezákonných rozhodnutí, škoda by mu nevznikla a náhradu nemajetkovej ujmy žiada za priet'ahy v konaní z roku 2010. K tomu doplnil, že aj keby bolo konanie z roku 2010 právoplatne skončené, len to by nebolo dôkazom škody. Okresný súd správne konštatoval, že len samotné priet'ahy nepostačujú na peňažné odškodnenie nemajetkovej ujmy, ktorej vznik a rozsah musí sťažovateľ preukázať. Nestotožnil sa so sťažovateľom, že okresný súd mal po zistení, že náhrada nemajetkovej ujmy nebola predbežne

prerokovaná, konanie prerušiť. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžo/38/2014, podľa ktorého ak bola žaloba podaná bez žiadosti o predbežné prerokovanie, súd ju ako predčasne podanú zamietne. Krajský súd sa stotožnil s dostatočným odôvodnením zamietnutia dôkazných návrhov, na námietku zaujatosti sťažovateľa neprihliadol, keďže neobsahovala ustanovené náležitosti a týkala sa len okolností spočívajúcich v postupe a rozhodnutí súdu.

6. Proti tomu podal sťažovateľ podľa § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie. Namietol, že zrušujúce uznesenie najvyššieho súdu a dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu boli doručené iba jemu, no nie jeho advokátke, hoci súdy vedeli, že ho zastupuje v konaní z roku 2010. Namietol nepredloženie námietky zaujatosti na rozhodnutie s tým, že jeho obava sa potvrdením rozsudku okresného súdu potvrdila. Namietol, že okresný súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol bez prerušenia konania na predbežné prerokovanie. Namietol chybné posúdenie podmienok vzniku zodpovednosti štátu, ignorujúc rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorých ak nevznikne škoda, je zbytočné preukazovať príčinnú súvislosť. Namietol chyby v dokazovaní, keď krajský súd nevysvetlil, v čom spočíva presvedčivosť odôvodnenia zamietnutia jeho návrhov na vykonanie dôkazov.

7. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol. Dovolací dôvod o rozhodovaní vylúčeným sudcom vyhodnotil ako nedôvodný. Krajský súd na námietku zaujatosti správne neprihliadol, keď konštatoval, že nespĺňala náležitosti a bola zdôvodnená len rozhodovacou činnosťou senátu. K tomu uviedol, že aj dovolacia argumentácia o pomstychtivosti senátu nemajúceho záujem na spravodlivom rozhodnutí je neurčitá. Dovolací dôvod o porušení práva na spravodlivý proces postupom súdov vyhodnotil ako nedôvodný. K námietke o nedoručení rozhodnutí advokátke sťažovateľa uviedol, že v čase ich doručovania ho v tomto konaní nezastupovala. Sťažovateľ plnomocenstvo pre advokátku predložil až s druhým dovolaním. K námietke, že okresný súd mal konanie prerušiť a sťažovateľovi umožniť predbežne prerokovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, uviedol, že CSP upravuje dôvody prerušenia konania, medzi ktoré nepatrí umožniť strane naplniť hmotnoprávny predpoklad nároku. Námietku o nedostatočnom odôvodnení rozsudkov okresného a krajského súdu považoval za nedôvodnú. Zopakoval zdôvodnenie súdov, že ak by aj bola splnená podmienka predbežného prerokovania, tak by nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pre nepreukázanie vzniku ujmy a príčinnej súvislosti nevyhoveli, keďže zákon o zodpovednosti štátu pre priznanie peňažného odškodnenia nemajetkovej ujmy na rozdiel od ESLP vyžaduje preukázanie vzniku a rozsahu ujmy. K námietke o nevykonaní dôkazných návrhov uviedol, že sťažovateľ mal možnosť predkladať a navrhovať dôkazy.

III.

8. Podľa sťažovateľa sú namietané rozhodnutia nezákonne a nedostatočne odôvodnené a sú výsledkom nespravodlivého súdneho procesu. Najvyššiemu súdu vytýka, že sa dostatočne a ústavne konformne nevysporiadal s pochybeniami nižších súdov a presvedčivo neodpovedal na dovolacie námietky. Nevysporiadal sa s námietkami posúdenia predpokladov zodpovednosti za škodu, porušenia práva na zákonného sudcu a nestranný súd, nezistenia skutkového stavu zamietnutím dôkazných návrhov a o nekonaní súdov s jeho advokátkou. Sťažovateľ namieta, že ho okresný súd nevyzval na odstránenie nedostatku predbežného prerokovania nároku a neumožnil mu tento nárok so štátom predbežne prerokovať. Poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici

sp. zn. 11Co/54/2024, podľa ktorého ak si poškodený uplatní nárok na náhradu škody bez predbežného prerokovania, nemôže súd návrh zamietnuť ani bez ďalšieho konanie zastaviť, ale má ho vyzvať na odstránenie tejto podmienky. Sťažovateľ tvrdí, že o jeho žalobe konal nepríslušný súd.

9. Sťažovateľ porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odôvodňuje tým, že konania o jeho žalobe, odvolaní a dovolaniach trvali celkom neprimeraných deväť rokov. Navyše, mestský súd doteraz nerozhodol o trovách konania v jeho prospech.

IV.

10. Sťažovateľ namietané porušenie ústavných práv rozsudkami okresného a krajského súdu odôvodňuje totožnými námietkami ako tými, ktoré uplatnil v odvolaní, o ktorom mal a aj rozhodol krajský súd, a v dovolaní, o ktorom mal rozhodnúť a aj rozhodol najvyšší súd. Tieto právomoci vylučujú právomoc ústavného súdu proti rozsudkom okresného a krajského súdu podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), čo odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

11. V rozsahu proti uzneseniu najvyššieho súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Z hľadiska ústavného posúdenia tohto uznesenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby táto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najstálenejšia (II. ÚS 65/2010).

12. Odmietnutie dovolania sťažovateľa nie je prejavom svojvoľného, formalistického či neustáleného prístupu najvyššieho súdu, čo vylučuje, že by uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho ústavných práv. Treba súhlasiť s najvyšším súdom, že postup súdov v súlade s CSP, ktorý sťažovateľ považoval za nespravodlivý pre nevyhovenie jeho žalobe, neporušuje práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd na každú dovolaciu námietku reagoval a vysvetlil ich nedôvodnosť. Sťažovateľ namieta aj ústavne nekonformné vysporiadanie sa najvyššieho súdu s dovolacími námietkami, no bez zdôvodnenia, v čom ústavná nekonformnosť spočíva.

13. Nedôvodná je sťažnostná námietka, že najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa. Práve naopak. Najvyšší súd sa so všetkými, aj menej zrozumiteľne vyjadrenými námietkami dostatočne vysporiadal. S námietkou chybného posúdenia predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu sa vysporiadal poukazom na odôvodnenia okresného a krajského súdu o tom, že na rozdiel od rozhodnutí ESLP treba podľa zákona o zodpovednosti štátu preukázať aj vznik skutočnej škody a nemajetkovej ujmy, čo sťažovateľ nepreukázal. K tomu možno doplniť, že sťažovateľ bez vzťahu k výsledku sporu argumentoval, že ak súdy dospeli k záveru o neexistencii škody, je nadbytočné skúmať príčinnú súvislosť. S námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu zamietnutím dôkazných návrhov sa implicitne vysporiadal konštatovaním, že sťažovateľ mohol predkladať dôkazy. Treba len súhlasiť s dôvodmi zamietnutia dôkazných návrhov sťažovateľa okresným súdom, keď ani výsluch sudkyne a štátnej tajomníčky,

ani pripojenie spisu z konania 2010 neboli spôsobilé preukázať škodu a nemajetkovú ujmu sťažovateľa, keď okolnosti ich vzniku ani len netvrdil. Treba doplniť, že sťažovateľ v dovolaní a ani v ústavnej sťažnosti nevysvetlil, čo chcel týmito dôkazmi vo vzťahu k dôvodnosti ním uplatnených nárokov preukázať.

14. Najvyšší súd sa s námietkou porušenia práva sťažovateľa na nestranný súd vysporiadal konštatovaním, že krajský súd správne vyhodnotil jeho námietku zaujatosti tak, že nespĺňa náležitosti a spočíva len v činnosti odvolacieho senátu. K tomu najvyšší súd správne doplnil, že aj dovolacia argumentácia sťažovateľa o zaujatosti spočívala len v jeho nespokojnosti s rozsudkom krajského súdu. S námietkou o nekonaní okresného a krajského súdu s jeho advokátkou sa najvyšší súd vysporiadal správne konštatovaním, že s ňou ani konať nemali, keďže sťažovateľ ju splnomocnil až pri druhom dovolaní. Sťažovateľ napokon ani nekonkretizoval, ako do jeho práva na spravodlivý proces zasiahlo to, že jemu bolo doručené uznesenie najvyššieho súdu o prvom dovolaní a rozsudok krajského súdu o jeho odvolaní.

15. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na zákonného sudcu treba uviesť, že sťažovateľ nezdôvodňuje, čím a prečo malo byť toto právo porušené. Len z k ústavnej sťažnosti priloženého záveru z nálezu českého ústavného súdu sa možno domnievať, že podľa sťažovateľa bolo toto právo porušené tým, že okresný súd po zistení absencie predbežného prerokovania náhrady nemajetkovej ujmy konanie nezastavil a nepostúpil vec príslušnému orgánu. To je však v rozpore so sťažnostnou argumentáciou podporenou poukazom na časť rozhodnutia iného súdu, prevzatú z právne nezáväznej dôvodovej správy k zákonu o zodpovednosti za škodu, podľa ktorej nemá súd konanie zastaviť ani žalobu zamietnuť, ale má vyzvať poškodeného na odstránenie nedostatku predbežného prerokovania. Ak sťažovateľ považoval za správny názor, že súd mal konanie zastaviť a vec postúpiť na predbežné prerokovanie, tak mal v dovolaní argumentovať tým, že súdy rozhodli o veci, ktorá nepatrí do ich právomoci. No sťažovateľ v dovolaní argumentoval, že okresný súd mal konanie prerušiť. S tým sa najvyšší súd vysporiadal ústavnou sťažnosťou nenamietaným záverom.

16. Najvyšší súd predbežné prerokovanie nároku podľa zákona o zodpovednosti štátu označil ako hmotnoprávnu podmienku. To vyvracia správnosť argumentácie sťažovateľa uvedenej až v ústavnej sťažnosti, že ho okresný súd mal vyzvať na odstránenie nedostatku predbežného prerokovania. Keďže sťažovateľ túto argumentáciu neuviedol pred všeobecnými súdmi, tak nemali dôvod osobitne riešiť, či ide o podmienku konania, nedostatok ktorej je súd povinný odstraňovať. Podľa rozhodovacej praxe ide o hmotnoprávnu podmienku, ktorá musí byť splnená pri podaní žaloby. Krajský súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého treba žalobu pre nesplnenie tejto podmienky zamietnuť. Treba zdôrazniť, že len nesplnenie predbežného prerokovania nebolo dôvodom zamietnutia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Súdy jasne uviedli, že aj keby táto podmienka splnená bola, žalobe by v tejto časti nebolo možné vyhovieť.

17. Vo vzťahu k postupom okresného, následne mestského, krajského a najvyššieho súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Ústavná sťažnosť musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv. Ak v čase podania ústavnej sťažnosti už nemôže dochádzať k porušovaniu práva, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, keďže konanie o nej už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. To je akceptované aj EŠLP (Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti

č. 16970/05 z 3. 3. 2009). Konania na okresnom, krajskom a najvyššom súde boli skončené ústavnou sťažnosťou namietanými rozhodnutiami. Sťažovateľ priedahy odôvodňuje nerozhodnutím o trovách konania. Hoci krajský súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvého dovolacieho konania, mestský súd zrejme sťažovateľovi žiadne trovy neprizná, keďže v prvom dovolacom konaní nebol zastúpený advokátom. Postupom mestského súdu tak nedochádza k porušovaniu ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu